

Ne uničujemo razvoja, kjer deluje. Potrebujemo obnovljive vire in energetske učinkovitost

Okoljevarstveniki nasprotujemo uničevanju podporne sheme za obnovljive vire energije in smo prepričani, da je potrebno ukrepe učinkovite rabe energije v stavbah vpeljati hitreje. Ministrstvo za infrastrukturo in prostor je pripravilo predlog **Zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona (EZ-F)**. Predlagane spremembe pomenijo korenito spremembo sistema podpor obnovljivim virom energije in ogrožajo prihodnost celih gospodarskih panog, vezanih na obnovljive vire. Obenem nekatere smiselne ukrepe učinkovite rabe energije predstavljajo v prihodnost. Skupina nevladnih organizacij pod okriljem mreže *Plan B za Slovenijo* zato ministrstvo poziva k **črtanju predlaganih sprememb podporne sheme za OVE ter SPTE in vpeljavo ukrepov za zagotavljanje trajnostne energetske politike**. Predlagamo rešitve, ki bodo ohranile tiste sestavine obstoječega sistema, ki delujejo dobro, ter ga nadgradile tam, kjer ne dosegamo želenih rezultatov. Energetski zakon naj sledi trajnostni energetiki na naslednji način:

1. Zakonski okvir sistema podpor za OVE in SPTE naj se ne spreminja, saj se je izkazal za učinkovitega. Potreba po zagotovitvi finančne trajnosti sheme se lahko naslovi s podzakonskimi akti, npr. tako, da se višina podpor redno adaptira glede na padanje cene tehnologij.
2. Spodbujanje obnovljivih virov naj bo nediskriminatorno do različnih vrst obnovljivih virov)
3. Nacionalni energetski program naj pomeni demokratično kontrolo dogajanja v energetiki.
4. Načela učinkovite rabe energije v stavbah je treba realizirati veliko prej.

1. Zakonski okvir sistema podpor za OVE in SPTE naj se ne spreminja, saj se je izkazal za učinkovitega. Potreba po zagotovitvi finančne trajnosti sheme se lahko naslovi s podzakonskimi akti, npr. tako, da se višina podpor redno adaptira glede na padanje cene tehnologij.

Namesto letnih razpisov za subvencioniranje OVE projektov, kot jih predvideva osnutek Energetskega zakona (EZ-F), naj se finančna trajnost sheme zagotovi s predvidljivim in kontinuiranim zmanjševanjem donosnosti investicij v OVE glede na padajoče cene tehnologij. Ni potrebe za spreminjanje trenutne ureditve sistema podpor za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije in iz soproizvodnje z visokim izkoristkom. Spremembe bi negativno vplivale na pripravljenost investorjev za vlaganje v nove projekte na področju obnovljivih virov energije, kar lahko ima negativne učinke tako na uresničevanje ciljev o rabi obnovljivih virov energije kot na vključene akterje v tem sektorju. Predlagani letni razpisi bi imeli negativni vpliv na gospodarski razvoj OVE in njihovo dolgoročno konkurenčnost. Obstaja velika možnost, da bi investitorji, zaradi predolgega časovnega razpisa med razpisi (eno leto) in tveganja, ki ga to za seboj potegne (neuspešna oz. neizbrana prijava), odšli drugam – v drugi sektor ali celo drugo državo. Trenutnega sistema ni potrebno spreminjati, kar potrebujemo je finančna vzdržnost sheme, ki bi investitorjem dajala občutek stabilnosti in sigurnosti.

2. Spodbujanje obnovljivih virov naj bo nediskriminatorno do različnih vrst obnovljivih virov

Podpora naj deluje vzpodbudno za vse vrste obnovljivih virov. Nepričakovana rast sončnih elektrarn, ki smo ji priča v zadnjih dveh letih, sodi po mnenju pripraviljavcev predloga EZ-F med razloge za radikalne spremembe sistema podpornih shem za OVE. Slovenija je bogata s soncem kot naravnim virom, zato je potrebno spodbujati čim večjo izrabo tega obnovljivega vira energije. Podpiramo prizadevanja, da se dinamiko investicij v sončne elektrarne stabilizira in se s tem zagotovi vzdržen razvoj tega sektorja, nikakor pa ne smemo ustaviti investicij v nove sončne elektrarne, kar osnutek EZ-F dopušča. Zavarovati moramo rast deleža sončne energije v energetski mešanici in obvarovati 3000 delovnih mest, ki je vezanih na sektor sončnih elektrarn.

3. Nacionalni energetska program naj pomeni demokratično kontrolo dogajanja v energetiki.

Nacionalni energetska program bi moral biti podlaga za delovanje na področju energetike, ki se sprejema skozi demokratičen proces odločanja, kar naj bi zagotavljalo, da je sektor energetike urejen po potrebah ljudi v Sloveniji in ne zgolj po potrebah energetskih podjetij. Predlagana sprememba - preimenovanje nacionalnega energetskega programa v koncept - ni sprejemljiva, saj "nacionalni energetska koncept" predstavlja zgolj usmeritev in ne zaveze, kot jo "nacionalni energetska program".

4. Načela učinkovite rabe energije v stavbah je treba realizirati veliko prej.

Ker so tehnologije in načini izvedbe skoraj nič-energijskih stavb že na široko razširjene in tudi cenovno dostopne, je potrebno čas vpeljave zahteve v predlogu EZ-F od kdaj naprej morajo biti vse nove stavbe skoraj nič-energijske, skrajšati za 3 leta. Gre za najučinkovitejši način varčevanja z energijo. Stavbe so velik potrošnik energije, vsako odlašanje s postavitvijo visokih standardov učinkovitosti v stavbah pa pomeni vključenost v razpisavanje z energijo še za prihodnja desetletja. Nujno je potrebno zagotoviti pridobitev energetske izkaznice za večstanovanjske stavbe, zgrajene po letu 1980, prej kot do leta 2030, kot je predvideno v predlogu EZ-F. S predlagano časovnico se problem neučinkovite rabe energije v stavbah samo nadaljuje. Da bi pričeli z investicijami na področju učinkovite rabe energije ter energetske obnove večstanovanjskih stavb, je nujen predpogoj tudi analiza stanja ter informacije o rabi energije v stavbi. Ker se ukrep energetske sanacije stavb navezuje na energetske izkaznice, je z njimi potrebno opremljati stavbe že sedaj, proces pa končati v največ 4 letih.

Skupina za trajnostno energetiko

Plan B za Slovenijo – mreža nevladnih organizacij za trajnostni razvoj

Kontakt: Dejan Savič, Greenpeace Slovenija, dejan.savic@greenpeace.si, 040 165 195